

zraven „rešpetlina“ tudi še tisto novo iznajdeno električno svetilko, da bomo našo temo malo razsvetili in pa električni stroj, da bomo nekatere zaspance s elektriziranjem vzbudili. Spusti v njih tako močen električni tok, da bodo vsakteremu vsi šivi na suknji spustili in da pade ž njih vsaktera suknja, ki je s farško barvo „poštrihana“!

Neustrašljiv opazovalec.

Slavno uredništvo „Štajerc“ v Ptuj. Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona, zahteva podpisani krajni šolski svet v Svetinjah pri Ormožu z ozirom na dopis, objavljen pod zaglavjem „Od Svetinj pri Ormožu“ v 1. številki z dne 10. januarja 1904. Vášega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami naslednji stvarni popravek: Ni res, da ni pri šoli v Svetinjah pri Ormožu nika kega reda, pač pa je res, da se v letošnjem šolskem letu pouk vrši pravilno in v smislu tozadevnih predpisov. Ni res, da ima tukajšnja šola v kljub svojim trem razredom samo dva učitelja, in da včasih celo samo ena ženska skače od razreda do razreda; pač pa je res, da imamo tri učne moči, in sicer dve učiteljici in začasnega šolskega voditelja, ker je pravi gospod nadučitelj vsled svoje bolezni zadržan izvrševati svoje posle in je vsled tega dobil zaproseni dopust. Ker imamo tri učne moči, tudi ni res, da bi se otroci ničesar ne naučili. Ni res, da je veleč. g. knezoškofijski duhovni svetnik in župnik Ivan Bohanec odjedel g. učitelja Meglo in mu dvakrat zabranil, da ni postal nadučitelj na tukajšnji šoli. Pač pa je res, da je g. učitelj Megla trikrat prosil za nadučiteljsko mesto v Svetinjah, pa prvokrat veleč. g. župnika še ni bilo na sedanji fari v Svetinjah, drugokrat in tretjokrat pa g. učitelj Megla ni bil pri c. kr. okraj. šol. svetu v terni in ga torej tudi slavni c. kr. deželni šol. svet ni imenoval za nadučitelja. Krajni šolski svet, Svetinje pri Ormožu dne 3. februarja 1904. Laurenz Janschek, k. u. k. Major d. R., Obmann.

Zunanje novice.

Veren katoličan, toda ne klerikalec. O svojem času je naš prestolonaslednik na dvojevoda Franc Ferdinand prevzel pokroviteljstvo katoliškega šolskega društva, ki ima namen klerikalizem razširjati in utrjevati. Ker pa se nadvojvoda z namerami tega društva baje ne strinja, misli to mesto odložiti. Društveno vodstvo se je nadejalo, da bode prestolonaslednik njegovo delovanje izvrstno podpiral, pa motilo se je, ker visoki gospod je baje rekel: „Jaz sem veren katoličan, toda ne klerikalec.“

„Škof Bonaventura in Štajerc.“ Pod tem naslovom prinesel je „Slovenski Narod“ v 29. številki letošnjega leta sestavek, v katerem trdi, da je škof naš naročnik ter da naš list s svojo avtoriteto podpira. Oboje je neresnično, ker prvič škof Bonaventura ni direktno (t. j. na svoje ime) na naš list naročen, drugič pa škof nas ne podpira moralično,

veliko manje pa še financijelno. Da dosedaj še nisimo poročali o gospodarstvu v gozdih ljubljanskega škofa, je vzrok ta-le, da doslej še nisimo zvedeli o tej zadevi. „Narod“ in „Slovenski Narod“ naj se praskata med seboj, „Štajerca“ pa naj stita pri miru, posebno pa si naj „Narod“ zapiše ušesa, da se „Štajerc“ še nikoli ni odvil od koga za kakšno zamolčano podkupiti in da se tudi nikoli ne bode. Za tokrat naj zadostuje.

Ustrelil se je v Winklernu na Koroškem višji okrajni sodnik, deželnosodnijski svetovnik Franc Drežman. Najbrž se mu je zmešala pamet. Enako smrt je storil njegov brat, ki je bil v k. u. k. častnik.

Vlak je razmesaril dne 8. februarja zvečer vipavski železnici veleposestnika in lesnega trgovca Matija Repič iz Šturij pri Vipavi. Na postaji Dornbergu je šel Repič iz vlaka, da bi v bližini krčmi naglo spil pol litra vina in se potem spustil dalje peljal. Ko dospe nazaj k vlaku, se je ta že odmaknil in Repič je zdrsnil tako nesrečno pod kolesa, da so ga ta čez trebuh prerezala in pri pijani usmrtila.

Dvojni samomor. Zaradi družinskih razprtij se zastrupili na Dunaju 53letna Marija Dadač in njena 22letna hči Berta. Zavžili ste strašni strup z imenom „cijankali“ in našli so obe mrtvi na zlati ležati.

Cerkveni roparji so v cerkvi v Ringelshainu na Češkem ulomili tabernakel ter odnesli sreberno monstranco v vrednosti 800 kron in kelih, vreden 100 kron. Tolovajev še niso zasledili.

Mobilizacija. Kakor ogerski listi poročajo, bode 4. in 7. vojni kor (Budimpešta in Temešvar) meseca marca pod orožje poklicana ter na črnogorsko srbsko mejo postavljena.

Grozno zločinstvo. Blizu Zagreba je bil pri kratkim gozdni čuvaj Špedi od svojih tovarišev, katerimi je malo popred popival, umorjen. Umor so ga z nožmi in kolmi, izrezali jezik, razmesarili roke in noge, kakor tudi ostalo telo. Vzrok zločina je dosedaj še neznan.

Krvava gostija. Blizu Szegedina na Ogorskem se je pred kratkim omožilo bogato kmečko dekle hčer vdove po imenu Dobo. Medtem, ko se je pri roka v cerkvi vršila, so se gostje, ki so pri nevesti materi v stanovanju zaostali, med seboj sprli ter v tej priliki nekega kmečkega fanta ubili in na cestah vrgli. Kljub temu se je potem gostija nadalje vršila in tudi ubijalci so se na njej po svoje razveseljevali, akoravno jih je že oblast zasledovala.

Siromakov zaklad. V Aradu na Ogorskem je umrl v nekem hlevu 54letni krošnjar (kramar) Jakob Richtzeit. Policijska komisija je našla v njegovih oblačilih vsito: 4 tisočake, 79 bankovcev po 20 kron, hranilnično vložno knjigo na 3286 kron in pet akcij nekega rudokopa. Ta „siromak“ je barantal s življenjskimi in mazilom za črevlje (biks) ter prenočevatel

po letu na poljih, po zimi pa v hlevih ali v kotih.

Nepravi nadškof. V Rimu se je od smrti papeža Leona XIII. sem izdajal neki posvetnjak za angleškega nadškofa Donkina. Predrznež, ki nikoli ni bil mašnik, je baje ogoljufal mnogo hotelirjev, tovarnarjev, bankirjev in samostanov za več tisoč kron.

Hud srčen boj je moral nedavno prestati francoski policijski komisar Bakot. Dobil je povelje, da mora zasledovati tatu, ki je v nekem samostanu ukradel 50 tisoč kron. Posrečilo se mu je, tatu vloviti, a bil je ta — njegov lastni sin. Bakot je izročil sina sodniji — službena dolžnost je premagala očetovo ljubezen — ter dodal iz lastnega premoženja k znesku, katerega so še pri tatu našli, tako da ne trpi samostan nobene škode.

Nesreča v rudniku. V rudniku Harwick pri Pittsburgu v Severni Ameriki je nedavno zgorelo 194 rudarjev. Rešiti niso mogli nobenega.

Grozen požar razsajal je pretečeni teden v amerškem mestu Baltimore. Deset ognjegascsev je nbilo goreče tramovje. V okolici gorečih hiš so poslopja z dinamitom podirali, da bi tako požar omejili. Baltimore šteje čez pol milijona duš, 79 tisoč je samih tovarniških delavcev. Vsled požara povzročena škoda se ceni na 70 milijonov tolarjev.

Strašna burja (vrtinec) je bila okoli mesta Moundsville v Alabami (Severna Amerika); podrla je 306 hiš ter usmrtila 37 oseb in mnogo živine.

Ognjenik (vulkan) Merapi na otoku Java je zopet izbruhnil ter pokončal s svojim pepelom in lavo (raztopljenimi rudninami) mnogo selišč in nasadov. Od leta 1888 sem ni več tako močno bruhal ogenj iz sebe, kakor sedaj.

Uporniki v južno-zapadni Afriki delajo svojim gospodarjem Nemcem vedno več preglavic. Ustaja se vedno širi in Nemčija je primorana, krdelo za krdelom tje doli pošiljati, da tem hitreje upor zatre in svoje tamošnje rojake sovražnih napadov obrani. Odplulo je že tudi več nemških bojnih ladij tje doli na jug.

Zločinstvo dveh duhovnikov. Dva duhovnika, brata iz imenitne rodbine, imela sta v Kava Tirenii bližini Neapolja skozi dvajset let svojo edino sestro Regino v podzemskem prostoru svoje domače hiše ujeta. Dekle se je hotelo o svojem času omožiti in brata bi ji bila morala doto izplačati, kar pa jima pohlep (požeruštvu) ni dopustil. Reva je vsled prevelikega trpljenja čisto slaboumna postala. Ljudstvo je bilo skozi vsa leta mnjenja, da je Regina v kakem samostanu, a sedaj, ko se je to zločinstvo nenadoma razkrilo, bilo je tako razkačeno, da je hotelo una ničvredneža lastnoročno ubiti.

Dolgo spanje. 41letna Gersina Mayer je od leta 1886 sem spala neprenehoma, toraj celih 17 let. Oči ji imela med tem časom vedno zaprte, sicer pa je gibala z rokami in nogami in je tudi usta toliko odpirala, da so ji mogli dajati tekočinski živež. Pri prebujanju se ji je zdelo, da je spala samo eno noč in je rekla, da se ji med spanjem ničesar ni sanjalo ter da se počuti zdravo, samo noge so ji nekoliko težke. Čuden slučaj.

Pregovori Lužičkih Slovencev. Vrata do pravice so ozka. — Če hočeš biti hvaljen, moraš umreti. — Grehom imenitnih ljudi se dajejo lepa imena. — Obljubljena kokoš ti ne znese jajca. — Prva ljnbezen ima najdaljše korenine. — Obljuba ima samo noge, šele dar ima roke. -- Ako proti vetru pljuneš, sebe opljuvaš. — Vsak kozel je na svojo brado ponosen. — Gos se ne briga zato, kdo jo bode spekel in jedel. — Čim stareji je vol, tem terši ima rog. — Kateri les ni za gosli, je morebiti dober ročaj za kako orodje.

Pomagati si ve. Sodnik: „Vi ste obdolženi, da ste v petek sosedovega sina natepli; zategadelj moram Vas kaznovati.“ Obtoženec: „Naj bo za tokrat; drugokrat pa ga ne bom v petek, ampak na kak drugi dan nabuhal.“

Gospodarstvene in gospodinjske stvari.

Snažilo za zrcala (špegle) in šipe, ki nareja tiste čiste in blesteče se naradi na sledeči način: Nekoliko sežgane magnezije zmočimo z bencinom, da dobimo testu podobno zmes, ki da, ako jo stisnemo, od sebe nekoliko mokrote. To zmes moramo shraniti v kakem glažeku in zatakni s steklenim (glažnatim) zatičom, ker se drugače lahko vžge ali pa bencin čisto izpuhti. Kadar hočemo to zmes rabiti, vzamemo je nekoliko iz stekleničice (glažeka), namažemo jo na povojček pavole ter potem ž njo drgnemo (ribljemo) zrcala in šipe. Ker se ta zmes kaj rada osuši, je bolje, da si jo pripravljamo nasproti, to se pravi toliko, kolikor je enkrat potrebujemo.

Kako zamašimo sod, kateri toči. Marsikateri naših čitateljev si je brzkone že skusil, kake sitnosti dela lastniku sod (sodček), v katerem ima ali vino, mošt (tolκλο), jesih ali olje i. t. d., pa je začel namah na kakem mestu, bodisi na stiku dolg ali dnu ali pa na prhlini točiti. Zavaljo mokrote se ne prime ne vosek, ne loj ne smola. Posebno neprijetno je to takrat, ako nimamo pri rokah druge pripravne posode, v katero bi dotično tekočino pretočili. Da pa tok uspešno zabranimo in sod dobro zamašimo, narediti si moramo zmes po naslednjem načinu: Vzame se naj 30 gramov masti, 30 gramov kamenene soli, 10 gramov voska in 6 gramov parafina in vse to se mora pri zmerni vročini stopiti. Ko se to razstopi, primešati se mora 25 delov dobro presejanega pepela (od lesa) ter vse to pridno premesiti. Na ta način dobimo nekaki kit (klej, leg), s katerim se mesto, na katerem sod toči, popolnoma zadelati da, ako luknja ni tako velika, da bi se sploh ne dala zamašiti.

Rane na naših sadnih drevesih. Ker naši kmečki sadjerejci pri obrezovanju (trebljenju) sadnih dreves pogostoma nepravilno, ja celo napčno postopajo, hočemo jim tukaj k temu opraviu nekatera navodila podati. Način, kako se sadje obreže, je jako važnega pomena. Pogostoma se najdejo primeroma še mlada drevesa, ki pa v rasti že zaostajajo in hirajo. Deblo